

de tillige skulle svare Renter af det Raante, da blive Creditsforeningerne til ligesaa stor Ødelæggelse, som de ellers ere til Gavn. Det er derfor nødvendigt, at ligeoverfor den Tilbøielighed, som ikke kan undgaaes, til at vurdere høit og til at overburde, for at skaffe store Raan, maa fra det Offentliges Side staae et stærkt Værn for dem, som i god Tro kjøbe de Obligationer, som udstedes af Creditsforeningerne. Den eneste Sikkerhed, der kan gives i saa Henseende, er, at Straffen for overbrevne Bestræbelser i saa Henseende falder paa Forningens Medlemmer selv, derved, at Panterne til Tab for dem blive realiserede. Dette vilde efter min Mening være det eneste Rigtige under almindelige Omstændigheder. Men vi kunne ikke bedømme Forholdene efter almindelige Omstændigheder, vi maae ogsaa tage i Betragtning de særegne Omstændigheder, der have været tilstede. Vi vide, at kort efter at Creditsforeningerne bleve til, kom der, og desværre noget ved deres Indflydelse, en uhyggelig og urigtig og usand Stilling i de faste Eiendomme tilstede her i Landet, som foranledigede, at Taxationerne bleve mere og mere skruede i Veiret, og Raanene bleve mere og mere storartede, og nu kom den Tilstand tilstede, hvor Sandheden traadte for Lyset. Eiendommene faldt i Verdi, bleve nedsatte til hvad der kunde bæres af den Om sætningsscapital, som var tilstede her i Landet, og Creditsforeningerne befandt sig i en Forlegenhed ligeoverfor deres indgaaede Forpligtelser. Dersom man da fra Regjeringens Side vilde have faret frem med en Strenghed, som man ellers under andre Omstændigheder burde have anvendt, er der ikke Spørgsmaal om, at jo dette trykkende Forhold vilde være blevet langt mere ødelæggende, jeg vil ikke sige for Samfundet, thi det vilde kun have bevirket, at Formuerne vare gaaede fra den ene Haand over til den anden, og at der altsaa derved var blevet skabt en Sandhed, der ikke er tilstede, thi endnu er der ikke Sandhed tilstede i vore Creditforhold her i Landet. Men allerede det, ved pludselige Omvæltninger at bringe Formuerne over fra den ene Haand paa den anden, er Noget, man skal undgaae saameget som muligt. Man skal ogsaa undgaae at trykke Individierne, og jeg indrømmer derfor, at lige-

overfor en saadan Tilstand har der været en stor Opfordring for Regjeringen til at fare med Bømselbighed; men det forekommer mig, som om Regjeringen ved de Skridt, den har gjort, har faret med for stor Bømselbighed. Den har, saavidt vi jo kjende af den Oplysning, der er meddeelt os derom, tilladt Creditsforeningerne at beholde de hjemfaldne Pantter imod, jeg troer ikke, jeg tager feil, skøndt jeg ikke nøie kan huske det, at lade dem undergive en ny Taxation og saa lade saamange Obligationer blive ude, som udgjøre $\frac{2}{5}$ af det Beløb, den nye Taxation giver. Er det ikke saaledes? Det er efter min Mening en umaaelig uheldig Bestemmelse, idet den nemlig medfører den allerførste Fristelse for Creditsforeningerne til at blive demoraliserede; det ligger i Creditsforeningers Tilbøielighed, og næsten ingen af deres Taxationsmænd, der jo staae i en saadan Forbindelse med Creditsforeningerne, at de næsten heel og holden ere Creditsforeningernes, kan undgaae at komme til at tagere saa høit, at det, der er staaende i Eiendommen, vedbliver at være $\frac{2}{5}$ af Taxationens Verdi. Der maatte ved hvert Pant, som var hjemfaldet til Creditsforeningen, forud for en saadan Indrømmelse gaae en bestemt Inddragning af en væsentlig Deel af det, der hæftede paa Pantet; kun det vilde kunne have retskæddiggjort Foranstaltningen. Jeg er ogsaa overbevist om, at man bagtæfter, efterat Foranstaltningen er kommen til at virke, selv har erkjendt, at man havde troet for meget paa, haabet formeget af Creditsforeningernes gode Sands og Erkjendelse af, hvad der virkelig er til Nytte for Creditsforeningerne i det Hele taget; for Creditsforeningerne selv er denne Foranstaltning i den allerhøieste Grad ødelæggende, og der er kun een Vej til at have den Tro, som skal bygge paa dem, det er at sælge, selv med Tab, og lade de i Creditsforeningerne Interessererede bære Tabet. Det at blive sidde hen med Pantter, paa den Maade at vedblive at holde Obligationerne i Circulation, det maa lidt efter lidt forspilde hele Tilliden dertil; det vil bringe disse Obligationer til at synke, og det vil fremkalde et nyt Onde, som ogsaa indtræder efterhaanden, det Onde nemlig, at de, der paa anden Maade kunne skaffe sig Mid-